

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 4To/9/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7521010012
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 02. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Homzová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2023:7521010012.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Homzovej a sudcov JUDr. Jaroslava Chleboviča a JUDr. Františka Ševčoviča, v trestnej veci proti obžalovanému A. B., pre zločin šírenia toxikománie podľa § 174 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. zák., na verejnom zasadnutí konanom dňa 15. februára 2023, o odvolaní obžalovaného proti rozsudku Okresného súdu Košice – okolie zo dňa 28.9.2022, sp. zn. 3T/3/2021 takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. e), ods. 3 Tr. por. z r u š u j e napadnutý rozsudok vo výroku o treste odňatia slobody a spôsobe jeho výkonu.

Podľa § 322 ods. 3 Tr. por. obžalovanému A. B., nar. XX.XX.XXXX v C. - D., bytom A. E. XXX, F. C. - okolie, t.č. vo výkone trestu v ÚVTOS Košice ukladá podľa § 174 ods. 2 Tr. zák., § 37 písm. h), písm. m) Tr. zák., § 38 ods. 2, ods. 4 Tr. zák., § 42 ods. 1 Tr. zák., § 39 ods. 1, ods. 3 písm. e) Tr. zák. súhrnný trest odňatia slobody v trvaní 24 (dvadsaťštyri) mesiacov nepodmienečne.

Podľa § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zák. obžalovaného pre výkon trestu odňatia slobody zaraďuje do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Podľa § 42 ods. 2 Tr. zákona sa zrušuje výrok o treste obžalovaného A. B. v trestnom rozkaze Okresného súdu Košice II sp. zn. 7T/6/2020 zo dňa 28.08.2020 doručený obžalovanému dňa 28.10.2020, ktorým mu bol podľa § 212 ods. 3 Trestného zákona účinného do 19.02.2019 uložený úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 8 mesiacov, pre výkon ktorého bol zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd uznal obžalovaného A. B. za vinného zo zločinu šírenia toxikománie podľa § 174 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. zák., s poukazom na § 139 ods. 1 písm. a) Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

v presne nezistenom čase dňa 03.09.2020 do 15.10 hod. v rómskej osade tzv. „Novej osade pri potoku v obci A. E., okr. Košice - okolie, ponúkol a následne predal osobe mladistvej D. G., nar. XX.XX.XXXX prchavú látku, rozpúšťadlo na báze toluénu v množstve asi 1 dcl, ktorú mu nalial do plastovej fľaše oranžovej farby o objeme 250 ml a do igelitového sáčku, za ktoré mu mladistvý D. zaplatil 3,30 EUR, kde túto látku následne spolu vdychovali, pričom toluén patrí medzi látky, ktoré sú spôsobilé nepriaznivo ovplyvniť psychiku človeka alebo jeho ovládacie alebo rozpoznávací schopnosti alebo sociálne správanie.

Za to okresný súd uložil obžalovanému podľa § 174 ods. 2 Tr. zák., § 37 písm. h), písm. m) Tr. zák., § 42 ods. 1 Tr. zák., § 38 ods. 2, ods. 4 Tr. zák. s ú h r n n ý trest odňatia slobody vo výmere 5 (päť) rokov a 8 (osem) mesiacov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zák. obžalovaného pre účely výkonu trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia.

Podľa § 42 ods. 2 Tr. zák. zrušil výrok o treste obžalovaného A. B. v trestnom rozkaze Okresného súdu Košice II sp. zn. 7T/6/2020 zo dňa 28.08.2020 doručený obžalovanému dňa 28.10.2020, ktorým mu bol podľa § 212 ods. 3 Tr. zák. účinného do 19.02.2019 uložený úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 8 mesiacov, pre výkon ktorého bol zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie obžalovaný ihneď po jeho vyhlásení. Takto podané odvolanie odôvodnil prostredníctvom obhajcu H. I. J. a to tým, že si kupoval toulén len pre svoje potreby a fetoval sám. V čase, keď poškodený D. G. uviedol svojej matke H. G., že toulén mu mal predať obžalovaný, bol poškodený D. G. pod vplyvom psychoaktívnej látky toulén. Poškodený vypovedal, že dostal toulén od obžalovaného zadarmo a dokonca mu obžalovaný ponúkol peniaze vo výške 1,30 EUR, ktoré poškodený prijal. Z výpovedi svedka D. G. – otca poškodeného vyplynulo, že v deň, keď jeho syn doniesol sáčok toulénu, bol taký sfetovaný, ako keby bol opitý. Výpoveď matky poškodeného D. G. - H. G. je zmätočná a protirečí si, keď tvrdí, že syn začal fetovať od 16 – 17 rokov a v ďalšej výpovedi uviedla, že syn D. G. fetoval jedenkrát a to vtedy, keď mu obžalovaný A. B. predal toulén. Obhajca obžalovaného zdôraznil v dôvodoch odvolania, že v zmysle zákona č. 139/1998 Z.z. toulén nepatrí medzi omamné látky, resp. psychotronicke látky. Navrhol, aby odvolací súd obžalovaného spod obžaloby prokurátora oslobodil a to v celom rozsahu.

Obžalovaný A. B. adresoval súdu dňa 12.1.2023 z ÚVV a ÚVTOS Košice písomné podanie č.l. 214 spisu, z ktorého vyplýva, že výstup z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý v súčasnosti vykonáva má 28.2.2023, a preto žiada o právoplatnosť teraz rozhodovanej trestnej veci.

Odvolací súd na verejnom zasadnutí preto dotazom od obžalovaného v prítomnosti obhajcu a po porade s obhajcom zisťoval, čo jeho podanie znamená, a tento následne uviedol, že na prejednaní odvolania trvá, a toto neberie späť.

K odvolaniu obžalovaného sa vyjadril prokurátor a to tak, že tvrdenia obžalovaného, že toulén fetoval sám a poškodenému ho nepredal považuje za účelové a vyvrátené práve výpoveďou poškodeného D. G. a svedka C. B.. Poukázal na zápisnicu o zaistení vecí u poškodeného v čase spáchania skutku a to plastovej fľaše oranžovej farby s obsahom zápachajúcej tekutiny a plastového sáčku so zápachajúcou neznámou látkou, znalecký posudok Kriminalistického a expertízneho ústavu na vyhodnotenie zaistených vecí, ktorý potvrdil prítomnosť tekutiny vo fľaši na báze toulénu, a tiež znalecký psychiatrický posudok na obžalovaného so zistenou závislosťou obžalovaného od toulénu. K odvolacím námietkam obžalovaného, že v konaní bolo porušené jeho právo na obhajobu prokurátor uviedol, že v prípravnom konaní pri vykonávaní procesných úkonov neboli zistené relevantné okolnosti povinnej obhajoby u obžalovaného, nakoľko tieto skutočnosti ani nevyplývali zo samotnej zápisnice o jeho výsluchu. Keď prvostupňový súd dospel k opačnému názoru v rámci súdneho konania, tak uvedené zistenia boli napravené ustanovením obhajcu obžalovanému. Uložený trest okresným súdom považuje prokurátor za primeraný a zákonný, a preto navrhol odvolanie obžalovaného ako nedôvodné zamietnuť podľa § 319 Tr. por.

Krajský súd na podklade takto podaného odvolania podľa § 317 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por.

Okresný súd vykonal dokazovanie výsluchom obžalovaného, výsluchom poškodeného, svedkov a znalca a prečítaním listinných dôkazov nachádzajúcich sa v spise.

Obžalovaný A. B. na hlavnom pojednávaní po poučení o možnosti vyhlásenia podľa § 257 Tr. por. vyhlásil, že je nevinný. Ďalej vypovedal, že toluén fetoval iba sám doma. Poprel, že poškodenému D. G. predal toluén, pretože tento si chodil D. G. kupovať do druhej osady. Taktiež sa na neho D. G. hnevá, pretože si sám kupuje toluén v B. K. L. za 1,70 EUR. Uviedol, že fetuje asi 9 rokov, asi každý druhý deň. D. G. pozná asi rok, pričom mu nie je známy jeho vek, ale vie, že on je starší ako D. G.. Taktiež pozná aj C. B., ktorý taktiež fetuje.

Poškodený D. G. na hlavnom pojednávaní vypovedal, že obžalovaný mu nalial toluén z fľaše, v ktorej sa tento predáva do fľaše a povedal mu, aby išiel preč. Keď mu nalial toluén, iba raz ho vdýchol, ale obžalovaný mu vravel, že má ešte fetovať, inak ho zbije. Potom išiel domov a povedal to svojej matke, ktorá na obžalovaného kričala. Za toluén obžalovanému nezaplatil, pričom mu ešte obžalovaný dal 1,30 EUR. S obžalovaným bol ešte nejaký kamarát, ktorý ho poznal. Ďalej uviedol, že toluén kupoval aj od C. B., ktorý taktiež fetuje.

Svedok M. B., otec obžalovaného na hlavnom pojednávaní vypovedal, že obžalovaný fetuje asi 9 rokov, pričom keď je sfetovaný, nepozná ani ich ako rodičov. Nemá vedomosť o tom, že by obžalovaný predával toluén, ktorý si kupuje sám, pričom bývajú vo A. E. v novom tábore, kde fetuje jeho odhadom asi 80 % ľudí.

Svedok C. B. na hlavnom pojednávaní vypovedal, že išiel hrať futbal spolu s N. B., N. O. a ďalšími, ktorých mená nevie a videl obžalovaného sedieť na stoličke pri jeho dome a fetovať. Vtedy išiel okolo poškodený D. G. od jeho strýka a obžalovaný na neho zavolať, či nechce kúpiť toluén. D. G. šiel k nemu a obžalovaný mu nalial zo zelenej fľaše v akej sa toluén predáva, toluén do oranžovej plastovej fľaše. Potom si D. G. nalial z fľaše toluén do sáčka a spolu s obžalovaným fetovali. Poškodený dal za toluén obžalovanému sumu 3,30 EUR.

Ďalej uviedol, že poškodeného dovedty fetovať nevidel, pozná ho od malička, pretože býva neďaleko neho. Poškodenému toluén nikdy nepredal ani nedal a nikdy s ním nefetoval. Na polícii bol vypovedať, pretože ho ako svedka navrhol vypočuť poškodený.

Svedok K. O. vypovedal, že pozná obžalovaného, pretože býval neďaleko neho. Pozná aj C. B., s ktorým sa stretávajú, ale nešportujú spolu. Poškodeného a obžalovaného videl raz spolu fetovať v parku pri starej osade. Obžalovaného fetovať videl viackrát na rôznych miestach. C. B. futbal nehrá.

Svedok D. G., otec poškodeného, na hlavnom pojednávaní vypovedal, že má vedomosť o tom, že jeho syn D. G. fetuje niekedy od 18. toho roku veku, pričom toluén si kupuje v Moldave nad Bodvou. Raz prišiel domov a mal pri sebe sáčok od toluénu. C. B. je ich susedom a fetuje. Taktiež videl fetovať aj obžalovaného, ale iba raz.

Svedok N. B. na hlavnom pojednávaní vypovedal, že obžalovaného, ako aj poškodeného pozná. Poškodený už nefetuje, ale predtým ho raz videl fetovať. Obžalovaného už taktiež videl fetovať no nie s poškodeným, ale s C. G.. Futbal nehrá. S menom C. B. pozná viacerých ľudí.

Svedkyňa H. G., matka poškodeného, na hlavnom pojednávaní vypovedala, že jej syn D. G. raz prišiel domov a myslela si, že je pod vplyvom alkoholu, no z jeho dychu zistila, že je sfetovaný. Zbila ho palicou, obliala vodou a on jej povedal, že toluén mu predal obžalovaný A. B., ktorý býva v novom tábore a oni v starom tábore, kde ona nechodí, a preto nevidela Viktora Matu fetovať. C. B. je ich susedom, predtým fetoval, no už s tým prestal. P. D. dávala peniaze na cigarety.

Znalkyňa z odboru psychológia B. C. J. zotrvala na hlavnom pojednávaní na záveroch písomne predloženého znaleckého posudku č. 411/2020 a uviedla, že nemala k dispozícii žiaden objektívny dôkaz, ktorý by nasvedčoval tomu, že obžalovaný bol v čase skutku skutočne pod vplyvom toluénu. U osôb, ktoré sa dobrovoľne intoxikujú nejakou psychoaktívnou látkou sa hodnotí ich vplyv na ovládaciu a rozpoznávaciu schopnosť, ako pri alkoholovej opojenosti a teda, že nepodstatne bola táto ovládacia a rozpoznávaciu schopnosť zmenšená pokiaľ ozaj bol stav akútnej intoxikácie v čase skutku, teda žiadne podstatné ani zmenšenie ani vymiznutie týchto schopnosti nezistila. Obžalovaného A. B. už minulosti znalecky posudzovala a je chronický konzument toluénu, u ktorých dochádza k poškodeniu centrálného nervového systému, ktorý sa môže prejaviť aj zhoršovaním pamäte a pri dlhoročných

konzumentoch aj rozpadom intelektu. Toluén má vplyv nielen na centrálny nervový systém, ale aj na celkový zdravotný stav osôb chronicky užívajúcich toluén. Dochádza k poškodeniu krvotvorby, činnosti srdca, poškodeniu slizníc dýchacích ciest, u týchto osôb je náchylná nízka hmotnosť spojená so slabou fyzickou výkonnosťou. U obžalovaného ide o pokles rozumových schopností do pásma ľahkej mentálnej retardácie, kde ústavné protitoxikomanické liečenie ani neprichádza do úvahy.

Ďalej zo znaleckého posudku vyplynulo, že obžalovaný netrpí na žiadne duševné ochorenie v zmysle psychózy. Ide u neho o pokles rozumových schopností do pásma ľahkej mentálnej retardácie a závislosť od prchavých látok. Jeho pobyt na slobode nie je z psychiatrického hľadiska pre spoločnosť nebezpečný. Ochranné protitoxikomanické liečenie aj napriek zistenej závislosti od prchavých látok nedoporučuje uložiť, nakoľko by nespĺnilo svoj účel vzhľadom na pokles rozumových schopností do pásma ľahkej mentálnej retardácie.

Zo znaleckého posudku Kriminalistického a expertízneho ústavu PZ č.ČEZ:PPZ-KEU-KE-EXP-2020/2164 vyplýva, že v plastovej fľaši oranžovej farby bolo vykonaným skúmaním výparov zistené, že kvapalina v nej nachádzajúca sa je na báze toluénu. V potravinovom sáčku bola zistená prítomnosť stopového množstva toluénu. Uvedené veci boli zaistené poškodenému dňa 3.9.2020 o 15.10 hod.

Ako listinné dôkazy samosudca na hlavnom pojednávaní podľa § 269 Tr. por. prečítal:

- charakteristiku obžalovaného z miesta bydliska, kde nemá dobrú povesť, požíva omamné látky, potuluje sa so skupinou občanov, ktorí sa dopúšťajú priestupkov,
- charakteristiku obžalovaného z Ústavu na výkon väzby a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Košice, podľa ktorej je obžalovaný umiestnený do oddielu špecializovaného zaobchádzania, kde sa snaží správať slušne a ústavný poriadok dodržiavať. Neboli u neho zaznamenané prejavy maladaptívneho alebo agresívneho správania,
- odpis z registra trestov, v ktorom má obžalovaný od roku 2011 spolu 11 zápisov hlavne pre trestnú činnosť majetkového charakteru a jeden zločin šírenia toxikománie podľa § 174 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. zák. Naposledy bol odsúdený trestným rozkazom Okresného súdu Košice - okolie sp. zn. 5T/133/2020 zo dňa 24.5.2021 pre prečin krádeže podľa § 212 ods. 1 písm. b) Tr. zák., pričom súd upustil od uloženia súhrnného trestu odňatia slobody, nakoľko trest uložený obžalovanému trestným rozkazom Okresného súdu Košice - okolie sp. zn. 4T/13/2021 zo dňa 20.4.2021 za prečin krádeže podľa § 212 ods. 1 písm. b) Tr. zák. vo výmere 1 rok so zaradením pre jeho výkon do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia považoval za dostatočný. Trestným rozkazom Okresného súdu Košice II sp. zn. 7T/6/2020 zo dňa 28.08.2020, doručeným obžalovanému dňa 28.10.2020 mu bol podľa § 212 ods. 3 Tr. zák. účinného do 19.02.2019 uložený úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 8 mesiacov, pre výkon ktorého bol zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia,
- spis Okresného súdu Košice - okolie sp. zn. 5T/133/2020, z ktorého je zrejmé, že obžalovaný a poškodený sa spoločným konaním dopustili dňa 14.8.2020 prečinu krádeže podľa § 212 ods. 1 písm. b) Tr. zák., pričom poškodený D. G. bol v uvedenej trestnej veci stíhaný ako mladistvý a z jeho výpovede v tomto spise vyplýva, že v čase skutku bol sfetovaný.

Po takto vykonanom dokazovaní okresný súd dospel k záveru, že obžalovaný A. B. sa dopustil konania popísaného vo výrokovvej časti rozsudku, ktoré okresný súd právne kvalifikoval ako zločin šírenia toxikománie podľa § 174 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. zák., ktorého pojmové znaky obžalovaný naplnil, a to ako po stránke objektívnej, tak po stránke subjektívnej, ktorú okresný súd vyhodnotil ako priamy úmysel podľa § 15 písm. a) Tr. zák. Poškodeného D. G., ktorý v čase skutku nedovršil osemnásť rok svojho veku, okresný súd vyhodnotil ako chránenú osobu v zmysle § 139 ods. 1 písm. a) Tr. zák.

Aj odvolací súd dospel k záveru, že vina obžalovaného A. B. bola preukázaná, a to na základe výpovede poškodeného D. G., svedeckých výpovedí C. B., H. G. a D. G., listinnými dôkazmi, zápisnicou o zaistení veci a znaleckým posudkom Kriminalistického a expertízneho ústavu PZ.

Ku konkrétnej odvolacej námietke obžalovaného prostredníctvom obhajcu, že v zmysle zákona č. 139/1998 Z.z. toulén nepatrí medzi omamné látky, resp. psychotronicke látky, k tomuto je potrebné uviesť, že návykovou látkou podľa § 130 ods. 5 Tr. zák. sa na účely tohto zákona rozumie alkohol, omamné látky, psychotropné látky a ostatné látky spôsobilé nepriaznivo ovplyvniť psychiku človeka alebo jeho ovládacie alebo rozpoznávacie schopnosti alebo sociálne správanie.

Toulén je za normálnych podmienok bezfarebná vo vode nerozpustná kvapalina typickým zápachom známym z riedidiel farieb. Inhalovanie toulénu spôsobuje fyzické, ale aj psychické príznaky a nepriaznivý vplyv predovšetkým na centrálny nervový systém a intelekt.

Pochybenie okresného súdu však odvolací súd zistil v tom, že okresný súd pri ukladaní trestu vychádzal len z prevahy priťažujúcich okolností uvedených v § 37 písm. h), m) Tr. zák., nakoľko obžalovaný spáchal viac trestných činov a v minulosti už bol odsúdený a uložil mu súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 5 rokov a 8 mesiacov vo vzťahu k odsúdeniu trestným rozkazom Okresného súdu Košice II sp. zn. 7T/6/2020 zo dňa 28.8.2020. Zákonodarca pre trestný čin podľa § 174 ods. 2 Tr. zák. stanovuje trest v rozmedzí od 3 – 8 rokov. Okresný súd pri citácii priťažujúcich okolností a ukladaní súhrnného trestu uložil obžalovanému trest odňatia slobody vo výmere 5 rokov 8 mesiacov. Takto uložený trest odvolací súd považoval za neprimerane prísny a to preto, že nezohľadňoval osobné a rodinné pomery obžalovaného A. B., ktoré vyplynuli z vykonaného dokazovania, nezohľadňoval situáciu aká vládne v rómskych osadách vo A. E., kde podľa vyjadrenia svedkov fetuje okolo 80% obyvateľov, vrátane detí a mladistvých, a preto pri ukladaní trestu použil ustanovenie o mimoriadnom znížení trestu podľa § 39 ods. 1, ods. 3 písm. e) Tr. zák. a uložil obžalovanému A. B. súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 2 rokov nepodmienečne a zároveň zrušil výrok o treste trestného rozkazu Okresného súdu Košice II sp. zn. 7T/6/2020 zo dňa 28.8.2020, ktorým bol obžalovanému podľa § 212 ods. 3 Tr. zák. uložený súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 8 mesiacov nepodmienečne. Osoba obžalovaného je v napadnutom rozsudku hodnotená v súlade s výsledkami vykonaného dokazovania tak, ako to rozviedol podrobne okresný súd v dôvodoch napadnutého rozsudku. Z charakteristiky ÚVV a ÚVTOS Košice, kde v súčasnosti obžalovaný vykonáva trest odňatia slobody vyplýva, že obžalovaný je hodnotený kladne, snaží sa správať slušne a ústavný poriadok dodržiava. Neboli u neho zaznamenané prejavy neprispôsobivého alebo agresívneho správania.

Obžalovaného pre výkon trestu odňatia slobody odvolací súd zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia, pretože obžalovaný A. B. už bol v posledných desiatich rokoch pred spáchaním teraz súdeného trestného činu vo výkone trestu odňatia slobody za iný úmyselný trestný čin.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.